

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

LLU360, Teoretiska perspektiv på språk- och begreppsutveckling i relation till barn och elever med utvecklingsstörning, 15,0 högskolepoäng

Theoretical Perspectives on Language and Communication concerning pupils with intellectual disability, 15.0 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2012-06-21 och senast reviderad 2013-11-03 av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2013-11-03.

Utbildningsområde: Undervisning 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

2. Inplacering

Kursen ges inom Speciallärarprogrammet, inriktningen Specialisering Utvecklingsstörning. Ingår i Lärarlyftet Avancerad nivå

Huvudområde

Specialpedagogik

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Utbildningsvetenskap med inriktning mot specialpedagogik

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att studenten antagits till Speciallärarprogrammet, inriktningen Specialisering Utvecklingsstörning. Ingår i Lärarlyftet, samt med godkänt resultat genomgått LLU100 *Specialpedagogik - lärande i ett samhällsperspektiv*, 15 högskolepoäng, eller har motsvarande kunskaper.

4. Innehåll

Utvecklingsstörning, lärande och delaktighet

Kursen behandlar funktionsnedsättningen utvecklingsstörning och dess konsekvenser för lärande och delaktighet. Olika teoretiska synsätt diskuteras i ett historiskt och internationellt perspektiv samt i ett

intersektionellt perspektiv. Särskild tyngdpunkt läggs på identitetsutveckling, kommunikation och interaktion samt delaktighet. Förutsättningar och lärmiljöers villkor för lärande analyseras samt hur olika redskap och strategier påverkar lärandet t ex IKT, estetiska lärprocesser.

Kommunikation, språk och tal

Relationen mellan funktionsnedsättning och lärmiljön problematiseras. Den kommunikativa lärmiljön fokuseras därför genom att kommunikativa funktioner, språk- och talutveckling analyseras. Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) liksom kognitivt stöd tas upp.

Samtal och etik

I kursen behandlas rollen att vara kvalificerad samtalspartner och rådgivare samt betydelsen av att reflektera över sitt och andras förhållningssätt och bemötande. Yrkesetiska frågor problematiseras.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- identifiera och redogöra för olika teoretiska perspektiv och synsätt på utvecklingsstörning
- identifiera och redogöra för olika teoretiska perspektiv på kommunikation , språk- och talutveckling

Färdighet och förmåga

- analysera och reflektera över olika perspektiv på utvecklingsstörning och dess pedagogiska konsekvenser för utveckling och lärande, identitet, delaktighet och socialt samspel
- analysera och reflektera över på vilka sätt alternativ och kompletterande kommunikation (AAK) och t ex IKT, ger förutsättningar för språkutveckling och lärande
- reflektera över på vilka olika sätt flerfunktionsnedsättningar påverkar lärande och delaktighet
- initiera och leda samtal av rådgivande krakatär i pedaogiska och sociala frågor

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över betydelsen av det egna och andras förhållningssätt och bemötande i relation till elever med utvecklingsstörning samt konsekvenser av detta.

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

Bedömning sker genom ett individuellt skriftligt reflektionsdokument, en kommunikationsanalys som görs i grupp med individuellt underlag samt ett individuellt skriftligt arbete baserat på en observationsstudie.

Dessutom genomför studenten ett samtal som bearbetas gemensamt vid ettseminarium med ett individuellt skriftligt underlag.

Två litteraturseminarier och en workshop genomförs med muntlig och skriftlig redovisning av uppgift.

Dessutom krävs aktiv medverkan vid fyra lärplattformsbaserade litteraturseminarier samt redovisning av uppgift kring valbar litteratur.

Underlaget ska vara sådant att individuella prestationer ska kunna särskiljas.

Student har rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig.

Antal provtillfällen är begränsat till fem.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått en större förändring bör studenten garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare upplägg.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G).

I separat bilaga (kursguiden) finns bedömningskriterier.

9. Kursvärdering

Kursvärdering i relation till kursens lärandemål och innehåll sker kontinuerligt i kursen samt i form av en individuell skriftlig enkät vid kursens slut. Sammanställningen återkopplas till studentgruppen via Göteborgs universitets lärplattform och ligger till grund för planering av påföljande kurstillfälle.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Nätbaserad information och kommunikation används.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Litteraturlista

LLU360, Teoretiska perspektiv på språk- och begreppsutveckling i relation till barn och elever med utvecklingsstörning

Theoretical Perspectives on Language and Communication concerning
pupils with Intellectual Disability

15 högskolepoäng/15 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

Antagen 2012-08-16. Reviderad 2013-10-30. Gäller fr om VT 14

Obligatorisk litteratur

- Adelmann, K. (2009). *Konsten att lyssna. Didaktiskt lyssnande i skola och utbildning*. Lund: Studentlitteratur. (250 sid)
- Bjar, L. & Liberg, C. (red.) (2010). *Barn utvecklar sitt språk*. Lund: Studentlitteratur. (280 s)
- Furenhed, R. (2010). *Livet det bästa man har. Samtal med ungdomar i särskolan om livsfrågor*. Stockholm: Carlsson bokförlag. (190 sid)
- Greenspan, S. (1999). What is meant by mental retardation? *International Journal of Psychiatry*, 11, s. 6–18. (14 sid)
- Hall, E. (2010). Spaces of social inclusion and belonging for people with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, vol. 54 supplement 1 pp 48–57. (11 sid)
- Ineland, J., Molin, M. & Sauer, L. (2013). *Utvecklingsstörning, samhälle och välfärd*. Malmö: Gleerups förlag. (Bokens del 2 och del 3) (130 sid).
- Krokmark, T. & Åberg, K. (2007). *Handledning i pedagogiskt arbete*. Kap 1. Lund: Studentlitteratur. (13 sid)
- Molin, M. (2008). *Delaktighet i olika världar – om övergången mellan gymnasiesärskola och arbetsliv*. Högskolan väst 2008:01. (228 sid)

- Olin, E. & Ringsby Jansson, B. (2006). *Risk eller möjlighet? Om styrning och inflytande i mötet mellan unga med funktionshinder och välfärdssamhällets aktörer*. Högskolan Väst. Rapport 2006:04. (88 sid)
- Olsson, C. (2006). *The kaleidoscope of communication. Different perspectives on communication involving children with severe multiple disabilities*. Stockholm: HLS förlag AB. (Avhandlingens "kappa" läses) (102 sid)
- Söderman, L. & Antonson, S. (2011). *Nya omsorgsboken: en bok om människor med begåvningsmässiga funktionshinder*. Stockholm: Liber. (300 sid)
- Thunberg, G. (2011). *AKK – Alternativ och Kompletterande Kommunikation för personer med autism*. Stockholm: Habilitering och Hälsa, SLL. <http://www.autismforum.se> (31 sid)
- Västragötalandsregionen (2010). *KomIgång. Aktiv-projektet*. VG-region: Handikapp och habilitering. (75 sid)

Valbar obligatorisk litteratur

Därutöver tillkommer egen vald litteratur i samråd kursens lärare (ca 400 sidor).

Referenslitteratur

Aktuella lagar, förordningar, riktlinjer och internationella överenskommelser.

www.skolverket.se

Alexandersson, U. (2011). Inclusion in practice: Sofia's situations for interaction
International Journal of Special Education 26(3). (15 sid)

Bjørndahl, C. (2005). *Det värderande ögat*. Stockholm: Liber. (152 sid)

Gärdenfors, Peter. (2010). *Lusten att förstå. Om lärande på människans villkor*. Stockholm: Natur och kultur. (284 sid)

Heister Trygg, B. & Andersson, I. (2009). *Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) i teori och praktik*. Södra regionens kommunikationscentrum, SÖK. (200 sid)

Mineur, T., Bergh, S. & Tideman, M. (2009). *Livssituationen för unga vuxna med lindrig utvecklingsstörning: [en kunskapsöversikt baserad på skandinavisk forskning 1998-2009]*. Stockholm: Handikapp & habilitering, Stockholms läns landsting. (68 sid)

Molin, M. (2004). *Att vara i särklass – om delaktighet och utanförskap i gymnasiesärskolan*. Linköping: Linköpings universitet. (236 sid)

Normell, M. (2011). *Pedagog i en förändrad tid – om grupphandledning och relationer i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (138 sid)

Rosenqvist, J. (2007). *Specialpedagogik i mångfaldens Sverige: Om elever med annan etnisk bakgrund än svensk i särskolan*. Stockholm: Specialpedagogiska institutet. (91 sid)

<http://www.spsm.se>

Thunberg, G. (2007). *Using speech-generating devices at home. A study of children with autism spectrum disorders at different stages of communication development*. Gothenburg Monographs in Linguistics 34. Göteborg: Göteborgs universitet. (220 sid)